

Latvijas Republikas 5.Saeimas

pirmās sēdes

protokols

Rīgā

1993.gada 6.jūlijā

Sēdi atklāj (pl.12.00) un vada Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs

A.Kramiņš.

Sēdē piedalās 98 deputāti.

Nav ieradušies divi deputāti — A.Rubiks un J.Zigerists.

Pēc īsas **A.Kramiņa** uzrunas zālē ienes Latvijas Republikas karogu un atskaņo valsts himnu.

A.Kramiņš nolasa 5.Saeimas pirmās sēdes darba kārtību. Tā ir šāda:

1. Saeimas paziņojums par Latvijas Republikas Satversmes stāšanos spēkā pilnā apjomā.

2. Balsu skaitīšanas komisijas ievēlēšana.

3. Pagaidu mandātu komisijas ievēlēšana.

4. Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums par elektronisko balsu skaitīšanas iekārtu.

5. Pagaidu mandātu komisijas ziņojums.

6. Par Saeimas kārtības rulli.

7. Saeimas prezidija vēlēšanas.

8. Ministru Padomes ziņojums.

9. Saeimas kārtības ruļļa izstrādāšanas komisijas izveidošana.

10. Valsts Prezidenta vēlēšanas.

Deputāts **M.Grīnblats** (frakcija „Tēvzemei un brīvībai”) ierosina iekļaut darba kārtībā un nolasa paziņojumu sakarā ar Krievijas spiedienu uz Igauniju, kas adresēts Igaunijas Republikas prezidentam, Igaunijas Republikas Valsts sapulcei un Igaunijas Republikas valdībai.

Deputāti balso par deputāta M.Grīnblata ierosinājumu. Balsošanas rezultāts:

„par” — 83, „pret” — , „atturas” — 10. Tātad deputāta M.Grinblata ierosinājums tiek iekļauts darba kārtībā.

Deputāts **E.Kide** (frakcija „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai”) nolasa deputātu frakcijas „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai” paziņojumu.

1.

Saeimas paziņojums par Latvijas Republikas Satversmes stāšanos spēkā pilnā apjomā

A.Kramiņš aicina deputātus parakstīt Saeimas paziņojumu.

Deputāti, kas piedalās sēdē, paraksta Saeimas paziņojumu: „5.Saeima paziņo, ka tā ir sanākusi uz savu pirmo sēdi 1993.gada 6.jūlijā pulksten 12.00 un līdz ar to Latvijas Republikas Satversme ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar 1933.gada 21.marta likumu, stājusies spēkā pilnā apjomā un izbeigušās Latvijas Republikas Augstākās Padomes pilnvaras.” (pl.12.59) Līdz ar to Saeimas paziņojums pieņemts.

A.Kramiņš nolasa frakcijas „Līdztiesība” pieprasījumu — ierasties Saeimas sēdē deputātam Alfrēdam Rubikam.

Deputāts **M.Budovskis** izsaka priekšlikumu — izskatīt jautājumu par A.Rubiku kopā ar darba kārtības 5.punktu.

Deputāti balso. Tiek pieņemts M.Budovska priekšlikums. Balsošanas rezultāts: „par” — 91, „pret” — 6, „atturas” — .

2.

Balsu skaitīšanas komisijas ievēlēšana

A.Kramiņš ierosina ievēlēt balsu skaitīšanas komisiju 8 cilvēku sastāvā — no katras deputātu frakcijas vienu deputātu:

No frakcijas „Tēvzemei un brīvībai” tiek izvirzīts	A.Pētersons,
no frakcijas „Zemnieku savienība” —	Z.Tomiņš,
no frakcijas „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”—	V.Karnups,
no frakcijas „Demokrātiskā centra partija” —	K.Leiškalns,
no frakcijas „Kristīgo demokrātu savienība” —	U.Lakševics,
no frakcijas „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai” —	J.Zaščerinskis,
no frakcijas „Līdztiesība” —	A.Bartaševics,
no frakcijas „Latvijas ceļš” —	I.Silārs.

Deputāti balso. Balsošanas rezultāts: „par” — 92, „pret” — , „atturas” — .
Balsu skaitīšanas komisija ir ievēlēta.

3.

Pagaidu mandātu komisijas ievēlēšana

A.Kramiņš ierosina ievēlēt pagaidu mandātu komisiju 8 cilvēku sastāvā —
no katras deputātu frakcijas vienu deputātu:

No frakcijas „Tēvzemei un brīvībai” tiek izvirzīts	J.Sinka,
no frakcijas „Zemnieku savienība” —	J.Kokins,
no frakcijas „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”—	M.Budovskis,
no frakcijas „Demokrātiskā centra partija” —	O.Dreže,
no frakcijas „Kristīgo demokrātu savienība” —	A.Rugāte,
no frakcijas „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai” —	I.Folkmane,
no frakcijas „Līdztiesība” —	M.Bekasovs,
no frakcijas „Latvijas ceļš” —	R.Apsītis.

Deputāti balso. Balsošanas rezultāts: „par” — 92, „pret” — , „atturas” — .

Mandātu komisija ir ievēlēta.

Deputāts **M.Budovskis** (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība) lūdz pārtraukumu uz divarpus stundām un lūdz deputātus izpildīt **deklarāciju** par valsts valodas prasmi.

Pārtraukums

4.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums par elektronisko balsu skaitīšanas iekārtu

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”) nolasa ziņojumu un iepazīstina deputātus ar elektronisko balsu skaitīšanas iekārtu. Tiek izdarīti izmēģinājuma balsojumi, lai deputāti apgūtu nepieciešamās iemaņas un varētu izmantot elektronisko balsu skaitīšanas iekārtu.

5.

Pagaidu mandātu komisijas ziņojums

Pagaidu mandātu komisijas priekšsēdētājs **M.Budovskis** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”) nolasa ziņojumu.

Par balsošanas motīviem runā deputāte **L.Laviņa** (frakcija „Līdztiesība”), **I.Bukovskis** (frakcija „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai”), **O.Kostanda** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”), **J.Zaščerinskis** (frakcija „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai”) un **A.Gorbunovs** (frakcija „Latvijas ceļš”).

Deputāti balso un apstiprina pilnvaras 99 deputātiem. Balsošanas rezultāts:
„par” — 96.

Deputāti balso par to, ka neapstiprināt Alfrēdam **Rubīkam** deputāta pilnvaras līdz tiesas spriedumam un nodot viņu tiesāšanai. Balsošanas rezultāts: „par” — 80, „pret” — 7, „atturas” — 9.

Deputāti balso un apstiprina Pagaidu mandātu komisijas ziņojumu kopumā. Balsošanas rezultāts: „par” — 90, „pret” — , „atturas” — 7.

6.

Par Saeimas kārtības rulli

A.Kramiņš aicina deputātus balsot par to, lai 5.Saeimas darbā tiktu piemērots Pagaidu frakciju padomes ieteiktais 1929.gadā pieņemtais Saeimas kārtības rullis ar vēlākajiem grozījumiem un papildinājumiem, izņemot tā 26.pantu, 124.pantu, 126.panta otro teikumu, 127.pantu, 139.pantu, 147.pantu, 148.panta piezīmi, 149.pantu un 185.pantu.

Priekšlikumus izsaka deputāti **M.Grīnblats** (frakcija „Tēvzemei un brīvībai”), **A.Rugāte** (frakcija „Kristīgo demokrātu savienība”), **A.Endziņš** (frakcija „Latvijas ceļš”) un **E.Kīde** (frakcija „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai”).

Deputāti balso par to, lai 5.Saeimas darbam tiktu piemērots 1929.gadā pieņemtais Saeimas kārtības rullis ar vēlākajiem grozījumiem un papildinājumiem, izņemot tā 26.pantu, 124.pantu, 126.panta otro teikumu, 127.pantu, 147.pantu, 148.panta piezīmi un 149.pantu. Balsošanas rezultāts: „par” — 90, „pret” — 6, „atturas” — .

Deputāti balso par A.Rugātes (frakcija „Kristīgo demokrātu savienība”) priekšlikumu — atstāt spēkā kārtības ruļļa 139.pantu. Balsošanas rezultāts: „par” — 7, „pret” — 63, „atturas” — 12. Līdz ar to A.Rugātes priekšlikums netiek pieņemts.

Deputāti balso un pieņem deputāta M.Grīnblata (frakcija „Tēvzemei un brīvībai”) priekšlikumu — apturēt Saeimas kārtības ruļļa 185.panta darbību. Balsošanas rezultāts: „par” — 77, „pret” — 16, „atturas” — 2.

Balsošanas rezultātā Saeima ir pieņēmusi lēmumu piemērot savam darbam 1929.gadā pieņemto Saeimas kārtības rulli ar vēlākajiem grozījumiem un papildinājumiem, izņemot tā 26.pantu, 124.pantu, 126.panta otro teikumu, 127.pantu, 139.pantu, 147.pantu, 148.panta piezīmi, 149.pantu un 185.pantu.

7.

Saeimas prezidija vēlēšanas

Deputāts **A.Panteļejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”) Saeimas priekšsēdētāja amatam izvirza deputātu A.Gorbunovu, bet deputāts **J.Straume** (frakcija „Tēvzemei un brīvībai”) — deputātu M.Grīnblatu.

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”) sīki izskaidro balsošanas procedūru, pēc tam sēdes vadītājs **A.Kramiņš** pasludina pārtraukumu uz pusstundu.

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”) paziņo aizklātās balsošanas rezultātus.

Par Saeimas priekšsēdētāju ievēlēts deputāts **Anatolijs Gorbunovs** (frakcija „Latvijas ceļš”). Balsošanas rezultāts: „par” — 65.

Deputāti balso un apstiprina balsu skaitīšanas komisijas ziņojumu. Balsošanas rezultāts: „par” — 92.

Sēdi vada Saeimas priekšsēdētājs **A.Gorbunovs**.

Deputāti nobalso par to, ka Pagaidu mandātu komisijas priekšsēdētājs M.Budovskis (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”) paraksta paziņojumu par Saeimas priekšsēdētāja ievēlšanu. Balsošanas rezultāts: „par” — 93, „pret” —, „atturas” —.

Deputāts **J.Rītenis** (frakcija „Zemnieku savienība”) ierosina par Saeimas priekšsēdētāja biedru ievēlēt deputātu A.Berķi, deputāts **A.Kiršteins** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”) — deputātu A.Krastiņu, bet deputāts **A.Kreituss** (frakcija „Demokrātiskā centra partija”) — deputāti I.Gravu.

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”) nolasa aizklātās balsošanas rezultātus. Par Saeimas priekšsēdētāja biedru ievēlēts deputāts Aivars **Berķis** (frakcija „Zemnieku savienība”). Balsošanas rezultāts: „par” — 49.

Deputāti apstiprina balsu skaitīšanas komisijas ziņojumu. Balsošanas rezultāts: „par” — 95.

Par otru Saeimas priekšsēdētāja biedra amata kandidātu deputāts **A.Kiršteins** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”) izvirza

deputātu A.Krastiņu, bet deputāts **A.Kreituss** (frakcija „Demokrātiskā centra partija”) — deputāti I.Gravu.

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”) nolasa aizklātās balsošanas rezultātus. Par Saeimas priekšsēdētāja biedru ievēlēts deputāts Andrejs **Krastiņš** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”). Balsošanas rezultāts: „par” — 61.

Deputāti balso un apstiprina balsu skaitīšanas komisijas ziņojumu. Balsošanas rezultāts: „par” — 94.

Par Saeimas sekretāra amata kandidātu deputāts **A.Panteļejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”) izvirza deputātu I.Daudišu.

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”) nolasa aizklātās balsošanas rezultātus. Par Saeimas sekretāru ievēlēts deputāts **I.Daudišs** (frakcija „Latvijas ceļš”). Balsošanas rezultāts: „par” — 72, „pret” — 24.

Deputāti balso un apstiprina balsošanas komisijas ziņojumu. Balsošanas rezultāts: „par” — 95.

Deputāts **G.Bērziņš** (frakcija „Zemnieku savienība”) par Saeimas sekretāra biedra amata kandidātu, izvirza Z.Tomiņu, bet deputāts **A.Kiršteins** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”) — deputātu V.P.Karnupu.

Tā kā abi izvirzītie deputāti ir balsu skaitīšanas komisijas locekļi, deputāti balso par to, lai apturētu deputātu Z.Tomiņa un V.P.Karnupa pilnvaras balsu skaitīšanas komisijā. Balsošanas rezultāts: „par” — 70.

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”) nolasa aizklātās balsošanas rezultātus. Par Saeimas sekretāra biedru ievēlēts Zigurds **Tomiņš** (frakcija „Zemnieku savienība”). Balsošanas rezultāts: „par” — 56.

Deputāti balso un apstiprina balsu skaitīšanas komisijas ziņojumu. Balsošanas rezultāts: „par” — 92.

Latvijas Republikas 5.Saeimas deputātus apsveic Lietuvas Republikas Seima spīkers Česlavs **Juršens** un Igaunijas Republikas Valsts sapulces spīkera vietnieks Tunne **Kelans**.

8.

Ministru Padomes paziņojums

Latvijas Republikas Ministru Padomes priekšsēdētājs **I.Godmanis** paziņo par Ministru Padomes pilnvaru nolikšanu jaunievēlētās Latvijas Republikas Saeimas priekšā.

Deputāti balso un uzdod Ministru Padomei pildīt savas funkcijas līdz jaunās valdības izveidošanai. Balsošanas rezultāts: „par” — 97.

9.

Saeimas kārtības ruļļa izstrādāšanas komisijas izveidošana

Deputāts **A.Panteļejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”) ierosina ievēlēt Saeimas kārtības ruļļa izstrādāšanas komisiju 8 cilvēku sastāvā:

No frakcijas „Latvijas ceļš” tiek izvirzīts	A.Endziņš,
no frakcijas „Zemnieku savienība” —	J.Rītenis,
no frakcijas „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība” —	A.Kiršteins,
no frakcijas „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai” —	I.Bukovskis,
no frakcijas „Kristīgo demokrātu savienība” —	O.Brūvelis,
no frakcijas „Līdztiesība” —	G.Fjodorova,
no frakcijas „Demokrātiskā centra partija” —	A.Čepānis,
no frakcijas „Tēvzemei un brīvībai” —	M.Grīnblats.

Deputāti balso. Balsošanas rezultāts: „par” — 97.

10.

Valsts Prezidenta vēlēšanas

Deputāts **J.Ritenis** (frakcija „Zemnieku savienība”) par kandidātu Valsts Prezidenta amatam izvirza deputātu G.Ulmani.

Deputāts **A.Saulītis** (frakcija „Kristīgo demokrātu savienība”) par kandidātu Valsts Prezidenta amatam izvirza deputātu A.Jerumani.

Deputāts **A.Panteļejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”) par kandidātu Valsts Prezidenta amatam izvirza deputātu G.Meierovicu.

Par procedūru runā deputāti **A.Kiršteins** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”), **A.Panteļejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”), **M.Budovskis** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”), **E.Kīde** (frakcija „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai”), **A.Endziņš** (frakcija „Latvijas ceļš”) un **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”).

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** paziņo aizklātās balsošanas rezultātus. Balsošanas rezultāts:

par Gunti Ulmani nodotas 12 balsis,

par Aivaru Jerumani 14 balsis,

par Gunāru Meierovicu 35 balsis.

Deputāti balso un apstiprina balsu skaitīšanas komisijas ziņojumu.
Balsošanas rezultāts: „par” — 88.

Deputāts **A.Panteļejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”) ierosina pārtraukt sēdi un atsākt to 7.jūlijā pl.12.00.

Deputāti balso, un ierosinājums tiek pieņemts. Balsošanas rezultāts: „par” — 59, „pret” — 23, „atturas” — .

Sēdi pārtrauc pl.21.56.

Sēdi atklāj (7.07.93. pl.12.00) un vada
5.Saeimas priekšsēdētājs A.Gorbunovs

Deputāts **G.Meirovics** (frakcija „Latvijas ceļš”) nolasa iesniegumu, kurā
atsauc savu kandidatūru Valsts Prezidenta amatam.

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas
ceļš”) iepazīstina deputātus ar balsošanas kārtību Valsts Prezidenta vēlēšanās.

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas
ceļš”) nolasa balsu skaitīšanas rezultātus. Par Valsts Prezidenta amata
kandidātu **A.Jerumani** nodotas 10 balsis, par **G.Ulmani** — 46. Līdz ar to šajā
vēlēšanu kārtā neviens kandidāts nav saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu
skaitu.

Deputāti balso un apstiprina balsu skaitīšanas komisijas ziņojumu.

Balsošanas rezultāts: „par” — 92.

Pārtraukums

Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs **I.Silārs** (frakcija „Latvijas
ceļš”) nolasa balsošanas rezultātus. Par Latvijas Republikas Valsts Prezidentu
ievēlēts Guntis **Ulmanis** (frakcija „Zemnieku Savienība”). Balsošanas rezultāts:
„par” — 53, „pret” — 26, „atturas” ____.

A.Pantelejevs (frakcija „Latvijas Ceļš”) ierosina nākamo sēdi rīkot 8.jūlijā plkst. 12.00.

11.

Frakcijas „Tēvzemei un brīvībai” iesniegtais Latvijas Republikas Saeimas paziņojuma projekts

Priekšlikumus izsaka deputāti **I.Bērziņš** (frakcija „Latvijas ceļš”), **M.Grīnblats** (frakcija „Tēvzemei un brīvībai”), **A.Pantelejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”) un **J.Sinka** (frakcija „Tēvzemei un brīvībai”). Savu viedokli izsaka deputāti **P.Tabūns** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”), **A.Kiršteins** (frakcija „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”), **E.Inkēns** (frakcija „Latvijas ceļš”), **A.Endziņš** (frakcija „Latvijas ceļš”).

Sakarā ar to, ka analogu projektu ir iesniegusi frakcija „Latvijas ceļš”, deputāti balso atsevišķi par katru projektu.

Balsošanas rezultāts par frakcijas „Tēvzemei un brīvībai” paziņojuma projektu: „par” — 29, „pret” — 40, „atturas” — 20, bet par frakcijas „Latvijas ceļš” paziņojuma projektu — „par” — 56, „pret” — 27, „atturas” — 7.

Tiek pieņemts frakcijas „Latvijas ceļš” iesniegtais Latvijas Republikas Saeimas paziņojuma projekts.

Deputāti balso kopumā par frakcijas „Latvijas ceļš” iesniegto Latvijas Republikas Saeimas paziņojumu. Balsošanas rezultāts: „par” — 61, „pret” — 10, „atturas” — 15. Paziņojuma teksts ir pieņemts.

Saeimas prezidijs saņēmis 40 deputātu parakstītu iesniegumu, kurā pieprasīts izveidot parlamenta izmeklēšanas komisiju 5 cilvēku sastāvā ar

uzdevumu izmeklēt un divu nedēļu laikā ziņot Saeimai par Totalitārisma seku dokumentācijas centra un Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas darbību.

Priekšlikumus izsaka deputāti **A.Panteļejevs** (frakcija „Latvijas ceļš”), **I.Grava** (frakcija „Demokrātiskā centra partija”), **I.Silārs** (frakcija „Latvijas ceļš”), **M.Grīnblats** (frakcija „Tēvzemei un brīvībai”), **E.Kide** (frakcija „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai”).

Deputāti balso, un tiek pieņemts **A.Panteļejeva** priekšlikums — izveidot komisiju 5 cilvēku sastāvā. Balsošanas rezultāts: „par” — 46, „pret” — 32, „atturas” — 10.

Darbam komisijā tiek ieteiktas šādas kandidatūras:

no frakcijas „Latvijas ceļš”	— L.Kamaldiņš,
no frakcijas „Zemnieku savienība”	— O.Grīgs,
no frakcijas „Kristīgo demokrātu savienība”	— O.Brūvers,
no frakcijas „Latvijas Nacionālās neatkarības kustība”	— M.Budovskis.
no frakcijas „Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai”	— I.Bukovskis,
no frakcijas „Demokrātiskā centra partija”	— K.Leiškalns,
no frakcijas „Tēvzemei un brīvībai”	— J.Straume.

Deputāti balso par katru izvirzīto kandidatūru atsevišķi.

Par L.Kamaldiņu nodotas 56 balsis,

par O.Grīgu	— 62,
par O.Brūveri	— 38,
par M.Budovski	— 50,
par I.Bukovski	— 24,